

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1972

N:o 1

Innehåll: Nr 1. Landskapslag om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

Nr 1.

LANDSKAPSLAG

om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

Föredragen för Republikens President den 10 december 1971.

Utfärdad i Mariehamn den 12 januari 1972.

I enlighet med Ålands landstings¹⁾ beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelse må med nedan stadgade undantag bedrivas endast med tillstånd av landskapsstyrelsen. Därvid skall iakttas stadgandena i denna landskapslag och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser.

Med uppdrag att verkställa syner och uppgöra förslag till klassificering av i denna lag avsedda rörelser tillsätter landskapsstyrelsen för fyra år i sänder en synenämnd. Synenämnden består av tre fasta ledamöter, bland vilka landskapsstyrelsen utser ordförande och viceordförande, samt tre för varje syneförrättning adjungerade ledamöter. Adjungerade ledamöter är polischefen i vederbörande polisdistrikt, brandchefen i vederbörande kommun och kommunens hälsovårdsinspektör eller, om sådan saknas, av hälsovårdsnämnden utsedd person. För synenämnden fastställer landskapsstyrelsen ett reglemente.

2 §.

Med **härbärgeringsrörelse** avses i denna lag rörelse, som tillhandahåller gäster möb-

lerade rum med eller utan servering av mat eller förfriskningar.

Med **förplägningsrörelse** avses i denna lag rörelse, som tillhandahåller allmänheten mat och förfriskningar i för ändamålet reserverad lokal eller på för dylikt ändamål reserverad plats.

2 kap.

Härbärgeringsrörelser

3 §.

Hotell är en härbärgeringsrörelse, som uppfyller höga anspråk och är förenad med restaurang av första klass eller med servering av mat och förfriskningar av motsvarande kvalitet för hotellets gäster. Hotell, till vilket anslutits speciella kongressutrymmen, må använda benämningen **kongresshotell**. Hotell, som uppfyller i denna lag stadgade fordringar på motell, må använda benämningen **motorhotell**. Härbärgeringsrörelse, som eljest uppfyller fordringarna på hotell men som icke är förenad med restaurang av första klass eller servering på motsvarande nivå, må bedrivas under benämningen **turisthotell**.

Motell är en härbärgeringsrörelse, som främst betjänar personer vilka färdas med motorfordon och uppfyller höga anspråk samt är förenad med restaurang eller med servering av motsvarande kvalitet av mat

¹⁾ Framst. nr 10/1971.

Lagutsk. bet. nr 32/1970—71.

St. utsk. bet. nr 41/1970—71.

eller förfriskningar för gästerna, eller där gästerna har möjligheter att själva tillreda sin mat.

Pensionat är en under denna benämning bedriven, med helpension kombinerad härbärgeringsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Gästhem är under denna benämning eller benämningen resandehem, turist- eller bilisthem eller gästgiveri eller annan liknande benämning bedriven härbärgeringsrörelse, som samtidigt kan vara förenad med förplägningsrörelse.

Vandrarhem är en härbärgeringsrörelse på anspråkslös nivå, vars syfte är att bereda gäster nattkvarter huvudsakligen i form av massinkvartering.

Om servering av mat och förfriskningar i samband med annan härbärgeringsrörelse än hotell och motell, därest denna verksamhet icke bedrivs i form av särskilt klassificerad förplägningsrörelse, gäller i tillämpliga delar vad nedan är stadgat om matservering och kafé.

4 §.

Campingrörelse kallas sådan härbärgeringsrörelse som avser uthyrning av tältplatser eller platser för campingvagnar eller även av för ändamålet färdigt uppställda tält och campingvagnar.

Campingrörelse, som drives i samband med annan härbärgeringsrörelse, anses icke såsom särskild rörelse, men bör uppfylla för campingrörelse stadgade krav.

Såsom campingrörelse räknas icke i 1 mom. nämnd verksamhet, som samtidigt betjänar högst fem sällskap. På sådan rörelse må benämningen campingplats eller liknande benämning icke användas.

5 §.

Stugbyrörelse är en under benämningen stugby eller liknande benämning bedriven härbärgeringsrörelse, som avser uthyrning i förvärvssyfte av minst fem fritidsstugor i anslutning till varandra.

Stugbyrörelse, som drives i samband med hotell- eller motellrörelse, anses icke såsom särskild rörelse, men bör uppfylla för stugbyrörelse stadgade krav.

6 §.

På förslag av synenämnden skall landskapsstyrelsen, då den beviljar tillstånd att

bedriva annan härbärgeringsrörelse än vandrarhem, beroende på rörelsens kvalitativa nivå hänföra rörelsen till en särskild klass. Närmare bestämmelser angående dylik klassificering utfärdas av landskapsstyrelsen.

7 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke

1) på semesterby, hem för mödrar eller annat liknande vilo- eller rekreationshem, som upprätthålles i vård- eller understödssyfte, ej heller på avgiftsfri eller med ringa avgift belagd härbärgering av hemlösa i samma syfte;

2) på sådant vandrarhem eller annat härbärgeringsställe som huvudsakligen upprätthålles för härbärgering av skolorungdom samt medlemmar av ungdoms-, idrotts-, exkursions- och andra sådana organisationer, såframt icke vandrarhemmet eller härbärgeringsstället upprätthålles i förtjänstsyfte;

3) på sådan tältplats som enligt 4 § icke betraktas såsom campingrörelse;

4) om enskild person i förtjänstsyfte i sin bostad eller i samband därmed stående lokaliteter upplåter möblerade rum med eller utan helinackordering till andra än anförvanter, såvida antalet sängplatser för gäster icke överstiger tio och lägenheten icke heller försetts med utåt synligt tillkännagivande om rumsuthyrning;

5) på uthyrning av fritidsstugor till lägre antal än fem;

6) på tillfällig härbärgering av gäster; ej heller

7) på sjukvårds- och med dem jämförliga vårdanstalter, för vilkas upprätthållande fordras särskilt tillstånd.

Angående härbärgeringsverksamhet som avses i 1 mom. 1—6 punkterna skall, i fråga om verksamhet som avses i 6 punkten, dock endast om inkvarteringen varar längre tid än sju dagar, innan verksamheten påbörjas göras skriftlig anmälan hos polischefen. Polischefen skall med brand- och hälsovårdsmyndigheterna inspektera den för inkvartering avsedda lägenheten jämte serviceutrymmen och till dem hörande anordningar. Konstateras vid inspektionen eller senare omständigheter, som äventyrar brandsäkerheten eller den personliga säkerheten, eller sanitära brister och avhjälpes icke bristerna inom den tid och på det

sätt vederbörande myndighet bestämmer, må myndigheten förbjuda användningen av lägenheten för härbärgeringsverksamhet.

Utrymmen i enskild person tillhörig bostad, som användes för i 1 mom. 4 punkten nämnd uthyrning samt fritidsstuga, som användes för i 1 mom. 5 punkten nämnt ändamål, må på ansökan klassificeras på sätt i 16 § stadgas. Sådan klassificering verkställs slutligt av den eller de personer, som synenämndens fasta ledamöter därtill förordnat.

3 kap.

Förplägningsrörelser

8 §.

Restaurang är en förplägningsrörelse av hög standard, där särskild uppmärksamhet fästes vid matens kvalitet och servering samt vid gästernas trivsel.

Matsservering är en under denna benämning eller benämningen matbar, matsal eller annan liknande benämning, huvudsakligen för servering av mat bedriven förplägningsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Kafé är en under denna benämning eller under benämningen kaffestuga, kaffebar eller annan liknande benämning bedriven förplägningsrörelse där det huvudsakligen serveras kaffe, te och andra förfriskningar med eller utan bakverk eller smörgåsar. Kafé må av landskapsstyrelsen beviljas tillstånd att servera mat, om rörelsen förfogar över tillräckliga godtagbara tillrednings- eller serveringskök och utrymmen för förvaring av mat.

Såsom i 3 mom. avsett kafé anses icke serveringsställe som har sittplatser vid bord för högst 15 personer, därest serveringen icke sker i en för rörelsen reserverad särskild lokal. Angående sådant serveringsställe gäller vad i 14 § är stadgat.

9 §.

Om i lokal, som är i registrerad föreningsbesittning, bedrivs förplägningsrörelse, vilken såsom gäster har endast medlemmar i föreningen och deras personliga gäster, må landskapsstyrelsen på ansökan av föreningen godkänna rörelsen såsom **klubbrestaurang**.

Har ej klubbrestaurangs ägare eller innehavare beviljats tillstånd att bedriva all-

män förplägningsrörelse, må klubbrestaurangen icke användas för annat än i 1 mom. nämnt ändamål.

10 §.

På förplägningsrörelse vid stationer för land-, sjö- och lufttrafik tillämpas stadgandena i denna lag med de undantag som föranledes av trafikens art och den korta tid allmänheten uppehåller sig på stationerna. Landskapsstyrelsen skall på anhållan av sökanden efter att ha hört synenämnden i sitt tillståndsbeslut bestämma, huruvida och på vilka villkor det på dylik station skall vara tillåtet att med samtycke av stationens innehavare anordna servering av mat och förfriskningar även annorstädes än i den för ändamålet godkända lokalen.

11 §.

Angående bedrivande av förplägningsrörelse ombord på passagerarfartyg gäller i tillämpliga delar vad i denna lag stadgas. För servering av mat och förfriskningar åt passagerare i annat fortskaffningsmedel erfordras icke tillstånd.

12 §.

För tillfälligt bedrivande av förplägningsrörelse skall tillstånd sökas hos landskapsstyrelsen, såvida rörelsen kommer att bedrivas längre tid än 30 dagar. Vid beviljande av tillstånd må avvikelse göras från stadgandena i denna lag samt sådana lättnader beviljas, som med hänsyn till rörelsens tillfälliga natur och tillbudsstående möjligheter befinnes lämpliga. I andra fall skall anmälan om rörelsens bedrivande göras hos chefen för polisdistriktet samt hos brand- och hälsovårdsmyndigheterna.

Polischefen må efter att ha hört brandchefen och hälsovårdsnämnden bevilja innehavare av förplägningsrörelse tillstånd att under en tid av högst tre månader anordna servering även i rörelsens andra än för servering godkända utrymmen eller i annan lokal eller på annat ställe, även om utrymmet icke är godkänt som serveringsutrymme.

13 §.

I förplägningsrörelse må även om sådan rörelse bedrivs i samband med härbärgeringsrörelse under öppethållningstiden till

förtäring annorstädes saluföras färdig mat och förfriskningar av det slag som serveras där samt livsmedel och allmänna bruks- och konsumtionsförnödenheter. Vid dylik försäljning gäller dessutom vad därom är särskilt stadgat.

I härbärgeringsrörelse, som icke är förenad med förplägningsrörelse, må i 1 mom. avsedd försäljning anordnas, såvida försäljningen sker i rörelsens lokalteter och endast åt egna gäster.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser angående i 1 och 2 mom. avsedd försäljning. Beträffande alkoholdrycker skall dock iakttagas vad om dem är särskilt stadgat.

14 §.

För bedrivande av i 8 § 4 mom. avsedd rörelse och sådan förplägningsrörelse, där det jämte förfriskningar serveras färdiga matportioner, vilka genom grillning eller uppvärmning i själva serveringslokalen iordningställs för servering, behöver i denna lag stadgat tillstånd icke sökas, om rörelsens för serveringen avsatta yta är högst 20 kvadratmeter.

Innan verksamheten vidtager, skall sådan rörelsens innehavare hos polischefen samt brand- och hälsovårdsmyndigheterna göra skriftlig anmälan innehållande uppgifter om

1) det namn under vilket rörelsen bedrivs, den kommun där rörelsen är belägen och dess adress;

2) ägarens namn och adress;

3) den persons namn och adress som svarar för rörelsens skötsel;

4) de förnödenheter som säljes i rörelsen;

5) i rörelsen begagnade anordningar; samt

6) ytan av rörelsens lokal.

Till anmälan skall fogas planritning över rörelsens lokal i skala 1:50 eller 1:100.

Rörelsen må icke öppnas, förrän brand- och hälsovårdsmyndigheterna godkänt dess lokal för ändamålet.

15 §.

Försiggår servering av mat och förfriskningar annorledes än tillfälligt till kunder vid flyttbart försäljningsställe, skall tillstånd till serveringen utverkas av land-

skapsstyrelsen. Vid beviljandet av tillstånd skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag är stadgat om bedrivande av förplägningsrörelse. Inspektion verkställs, om ej landskapsstyrelsen annorlunda bestämmer, av synenämnden. I tillståndsbeslutet skall utöver vad i 23 § är stadgat nämnas de villkor som prövas böra uppställas för rörelsens bedrivande.

16 §.

På förslag av synenämnden skall landskapsstyrelsen, då den beviljar tillstånd att bedriva annan förplägningsrörelse än klubbrestaurang och i 12 § avsedd rörelse, beroende på rörelsens kvalitativa nivå hänföra rörelsen till en särskild klass. Närmare bestämmelser angående dylik klassificering utfärdas av landskapsstyrelsen.

17 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke

1) på förvärvsverksamhet, som bedrivs i enskilt hem eller därmed jämförlig enskild lägenhet, såsom förening eller klubb tillhörig lägenhet, och som avser servering av mat och förfriskningar dagligen eller fortlöpande på bestämda tider, om serveringen bedrivs endast mellan klockan 7 och klockan 21 och de dagliga gästernas antal i allmänhet icke överstiger 15;

2) på centralmatservering eller -kök i bostadshus med servering endast för husets invånare;

3) på servering av mat och förfriskningar i läroanstalt för elever, lärare och annan personal;

4) på servering i lokal, som är i statens, landskapets, kommuns eller annan arbetsgivares besittning, då servering anordnas uteslutande för personer vilka hör till arbetsgivarens personal och deras gäster, även om serveringen överlåtits till annan, såvida rörelsen icke bedrivs så, att den är jämförlig med förplägningsrörelse, för vars bedrivande erfordras tillstånd;

5) på förplägningsrörelse på tillfällig eller rörlig arbetsplats, såsom i samband med byggnads- eller vägarbetsplats, om rörelsen anlitas endast av arbetstagare på arbetsplatsen; ej heller

6) på servering för medlemmar och deras gäster i lokal, som tillhör av studerande bildad registrerad förening.

4 kap.

Ansökan om tillstånd

18 §.

Tillstånd att bedriva härbärgerings- och förplägningsrörelse må beviljas finsk medborgare som råder över sig och sin egendom samt finskt bolag, andelslag, förening eller annan sammanslutning eller anstalt eller stiftelse ävensom staten, landskapet, kommun, församling och annat offentligträttsligt samfund.

Sökande skall uppfylla i 3 § landskapslagen den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) stadgade förutsättningar, där icke landskapsstyrelsen beviljat sökanden särskilt tillstånd till näringsutövning i landskapet enligt 4 § sagda lag.

Tillstånd må på ansökan beviljas för viss tid, för visst tillfälle eller att gälla fortlöpande vissa dagar eller ett visst antal gånger i månaden.

19 §.

I 18 § nämnt tillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen. Tillstånd att bedriva förplägningsrörelse ombord på passagerarfartyg skall sökas hos landskapsstyrelsen om fartyget är registrerat med hemort i landskapet eller om det icke är registrerat, såvida dess verkliga hemort är inom landskapet.

20 §.

I ansökan om tillstånd att bedriva i denna lag avsedd rörelse skall uppgivas

1) rörelsens art och det namn, under vilket rörelsen kommer att bedrivas samt den kommun, till vilken rörelsen kommer att vara förlagd, och dess adress;

2) huruvida andra alkoholdrycker än mellanöl kommer att utskänkas i rörelsen; samt

3) sökandens, och, om han icke själv kommer att vara ansvarig föreståndare, dennes samt eventuell ställföreträdares namn, yrke, hemort och adress.

Vid ansökan skall fogas

1) avskrift av bolagsordning eller stadgar och, om sökanden är aktiebolag, öppet bolag, andelslag, förening eller annat registrerat samfund, utdrag ur handels-, försäkrings- eller annat register;

2) intyg över att enskild näringsidkare är finsk medborgare, att han samt rörelsens ansvariga föreståndare och dennes ställföreträdare råder över sig och sin egendom samt att rörelsens ansvariga föreståndare även eljest uppfyller i 30 § av denna lag stadgade fordringar;

3) utredning om att sökanden eller sökandesammanslutningen äger rätt att idka näring i landskapet Åland enligt 18 § 2 mom;

4) annan ansvarig föreståndares än ägarens skriftliga samtycke till att mottaga uppdraget;

5) utredning om i vilket slag av byggnad eller lokal och i vilken våning rörelsen är avsedd att bedrivas samt om sökandens rätt att nyttja lokalen;

6) i skala 1:50 eller 1:100 i fyra exemplar uppgjord samt i staden av magistraten och på landsbygden av byggnadsnämnd godkänd planritning över lokalen med tillhörande lagerutrymmen, förvaringsrum, tamburer, utgångar, ventilationsanordningar, terrasser och utrymmen för friluftsservering samt, då fråga är om rörelse eller lokal i andra våningen eller högre upp, i nödiga delar även profilritning över byggnaden;

7) beskrivning i fyra exemplar angående rummens antal, volym och tillämnade disposition samt i fråga om ettvarvt av de rum, som är avsedda för gäster, antalet personer för vilka rummet är avsett, ävensom beskrivning av köksutrymmen, förvaringsrum, badrum, avträden, tamburer jämte till gata eller gård ledande trappor och utgångar samt angående andra på tillståndets beviljande eventuellt inverkan omständigheter;

8) i fråga om motell och motorhotell i fyra exemplar uppgjord utredning om trafikarrangemangen samt parkerings- och serviceutrymmena för bilar; samt

9) då fråga är om campingrörelse, situationsplan över området och utredning om områdets avgränsande mot kringliggande områden.

21 §.

Landskapsstyrelsen skall beträffande ansökan inhämta utlåtande av polischefen för vederbörande polisdistrikt och andra som den finner anledning att höra i saken.

Är rörelsen avsedd att omfatta jämväl

utskänkning av alkohol, gäller beträffande godkännande av ansvarig föreståndare vad i 27 § 2 mom. är stadgat.

Ansökan skall omedelbart avslås, om landskapsstyrelsen på grund av handlingarna i ärendet eller i 1 mom. nämnda utlåtanden finner att näringstillstånd icke kan beviljas. I annat fall skall landskapsstyrelsen förordna om synenämndens inspektion av lokalen så snart denna är färdig och inredd.

Syenämnden skall i sitt utlåtande fastslå, huruvida lokalen jämte inventarier och anordningar överensstämmer med de till ansökningsfogade ritningarna och utredningarna samt i fråga om motell och motorhotell dessutom huruvida trafikarrangemangen samt parkerings- och serviceutrymmena överensstämmer med den till ansökningsfogade utredningen, vilket rörelsens största tillåtna antal gäster är och huruvida rörelsen uppfyller villkoren i denna lag ävensom framställa förslag om rörelsens art och klass. Likaså skall nämnden uttala sig om de lättnader sökanden begärt och de alternativ han föreslagit samt göra framställning om de ändringar som, innan ansökan godkännes, borde företagas i lokalen eller därtill hörande anordningar, utrustning och möblering eller i parkerings- och serviceutrymmena eller i trafikarrangemangen. De adjungerade medlemmarna bör avge skilda utlåtanden var och en inom sitt fackområde.

22 §.

Uppfyller rörelsen enligt synenämndens utlåtande uppenbart i denna lag uppställda krav, må landskapsstyrelsen på ansökan tillåta interimistiskt öppethållande av rörelsen tills landskapsstyrelsen avgjort ärendet angående näringstillstånd.

23 §.

Tillstånd att bedriva härbärgerings- eller förplågningsrörelse skall beviljas, om i denna lag och med stöd därav utfärdade bestämmelser fastställda förutsättningar för beviljande av tillstånd föreligger.

I beslutet skall angivas vem som beviljats tillståndet, rörelsens art och klass, var rörelsen är belägen, den affärslokal som har godkänts för ändamålet, under vilket namn rörelsen kommer att bedrivas samt rörelsens ansvariga föreståndare och hans eventuella ställföreträdare. I beslutet skall

även rörelsens största tillåtna antal gäster anges. Till beslutet skall fogas ett exemplar av de ritningar och beskrivningar som åtföljt ansökningskningen.

Beslutet skall även innehålla övriga av landskapsstyrelsen med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser om rörelsen och dess bedrivande.

En avskrift av beslutet och ett exemplar av ritningarna och beskrivningarna skall av landskapsstyrelsen tillställas chefen för polisdistriktet samt brand- och hälsovårdsnämnden i kommunen.

24 §.

Näringstillstånd gäller endast den i beslutet nämnda rörelseidkaren och lokalen. Vid ombyte av rörelseidkare skall den nya rörelseidkaren, om ej annat är stadgat i 25 §, söka nytt tillstånd med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan är stadgat. Ny inspektion verkställes likväl icke i lokalen, om ej landskapsstyrelsen annat förordnar.

Förening som erhållit tillstånd att hålla klubbrestaurang, även om denna drives med stöd av allmänt tillstånd för restaurang, må uppdraga rörelsens skötsel eller del därav åt person eller sammanslutning, som godkännes av landskapsstyrelsen. Utskänkes i klubbrestaurang andra alkoholdrycker än mellanöl, skall vad i 27 § 2 mom. är stadgat äga tillämpning.

Är avsikten att flytta i verksamhet varande rörelse till annan lokal, att utvidga dess lokal eller att ändra rörelsen till rörelse av annan i denna lag nämnd art eller ock att företaga byggnadstekniska ändringar, som avviker från godkända ritningar, skall därtill utverkas landskapsstyrelsens tillstånd med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan är stadgat. I dessa fall skall landskapsstyrelsen pröva huruvida ny inspektion av lokalen skall förrättas.

25 §.

Rörelseidkares dödsbo eller konkursbo är utan nytt tillstånd berättigat att för avveckling av boet fortsätta rörelsen under ett års tid räknat från rörelseidkarens död eller den dag konkursen inleddes.

Avlider enskild rörelseidkare, som varit ansvarig föreståndare för sin rörelse, och har rörelsen ingen annan ansvarig föreståndare, åligger det den som omhändertagit boet att hos polischefen anmäla om vem

som tillfälligt svarar för rörelsens skötsel.

Har företagare blivit försatt i konkurstillstånd, skall stadgandena i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på rörelsens skötsel, likväl så, att däri nämnd anmälan skall göras av boförvaltare.

Angående godkännande av ny ansvarig föreståndare gäller vad i 31 § är stadgat.

26 §.

Innan i denna lag avsedd rörelses verksamhet vidtager, skall därom göras i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) förutsatt näringsanmälan.

Angående anmälan av rörelsen till handelsregistret gäller vad därom är särskilt stadgat.

Upphör rörelse, skall den som bedrivit rörelsen därom anmäla hos landskapsstyrelsen inom två månader.

Tillstånd att bedriva rörelse skall anses ha förfallit, om rörelsens verksamhet varit avbruten under ett års tid, såframt icke landskapsstyrelsen på ansökan, som inlämnats under denna tid, medgivit längre avbrott.

5 kap.

Ansvaret för skötseln av rörelsen

27 §.

I denna lag avsedd rörelse, för vars bedrivande erfordras tillstånd, skall bedrivas under uppsikt och ledning av en ansvarig föreståndare som godkänts av landskapsstyrelsen. Såsom ansvarig föreståndare för härbärgerings- och förplägningsrörelse, som äges av enskild näringsidkare, må godkännas även annan än ägaren.

Är rörelsen avsedd att omfatta jämväl utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl skall näringsidkaren på sätt där- om är särskilt stadgat hos länsstyrelsen an- hålla om godkännande av ansvarig före- ståndare och ställföreträdare för honom.

28 §.

Ansvarig föreståndare svarar för att rörelsen bedrivs i enlighet med denna lag samt övriga stadganden och bestämmelser om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

29 §.

Rörelsens ägare eller annan ansvarig föreståndare må icke utan tillstånd av land-

skapsstyrelsen samtidigt vara ansvarig föreståndare för två eller flera i denna lag avsedda rörelser.

Landskapsstyrelsen må på framställning av ägaren godkänna flera ansvariga föreståndare för rörelsen, varvid rörelsens ekonomi-, serverings- och härbärgeringsverksamhet eller annan del av verksamheten må ha sin egen ansvariga föreståndare. Är rörelsen omfattande eller bedrivs den i olika våningar eller på olika avdelningar, må ansvaret även begränsas till en viss avskild del av rörelsen.

Landskapsstyrelsen må förordna, att den ansvariga föreståndaren skall ha en eller flera ställföreträdare, vilka ansvarar för rörelsen vid förfall för ansvariga föreståndaren. Utskänkes i rörelsen andra alkoholdrycker än mellanöl, skall ansvariga föreståndaren alltid ha ställföreträdare.

30 §.

Av ansvarig föreståndare och hans ställföreträdare fordras

- 1) att han är finsk medborgare;
- 2) att han råder över sig själv och sin egendom;
- 3) att han genom sin utbildning eller tidigare verksamhet må anses ha den erfarenhet och yrkeskunnighet som erfordras för skötseln av rörelsen eller av del eller avdelning därav; samt
- 4) att han till sina personliga egenskaper måste anses lämpad att vara ansvarig föreståndare.

På särskilda skäl må landskapsstyrelsen såsom ansvarig föreståndare godkänna även annan än finsk medborgare, som eljest uppfyller i 1 mom. nämnda fordringar.

Landskapsstyrelsen skall om ansvarig föreståndare inhämta polischefens utlåtande.

31 §.

Avgår den ansvariga föreståndaren eller frånträder han eljest sysslan, skall ansökan om godkännande av ny ansvarig föreståndare inom tre månader efter det han lämnat sin syssla ingivas till landskapsstyrelsen.

Saknas ansvarig föreståndare, skall ställföreträdaren eller, om även sådan saknas, enskild idkare, sammanslutnings verkställande direktör eller, om sådan icke

finnes, motsvarande funktionär ansvara för skötseln av rörelsen.

6 kap.

Rörelses öppethållande och bedrivande

32 §.

Förplägningsrörelse må öppnas tidigast klockan 05.00.

I samband med hotell eller motell godkänd förplägningsrörelse, restaurang, klubbrestaurang och i 14 § avsedd förplägningsrörelse, där färdiga portioner serveras, må hålla öppet till klockan 02.00 och övriga rörelser till klockan 24.00.

33 §.

Polischefen må på ansökan förlänga i 32 § stadgade öppethållningstider, dock i samma tillstånd för högst två dagar i följd.

Landskapsstyrelsen må på ansökan förlänga i 32 § stadgade öppethållningstider för viss tid. Gäller ansökan rörelse, i vilken alkoholdrycker utskänkes, skall alkoholbolagets utlåtande i saken inhämtas.

Landskapsstyrelsen må bevilja tillstånd att hålla förplägningsrörelse öppen nattetid för dem som arbetar eller är på resa då, förutsatt att rörelsen icke utom i 32 § nämnd öppethållningstid utskänker andra alkoholdrycker än mellanöl. Beträffande tiden för utskänkning av mellanöl skall av alkoholbolaget utfärdade bestämmelser iakttagas. Om rörelse utskänker eller ämnar börja utskänka mellanöl eller andra alkoholdrycker, skall alkoholbolagets utlåtande i saken inhämtas.

Om undantagsförhållanden eller andra synnerliga skäl det kräver, må de i 32 § stadgade öppethållningstiderna förkortas.

Landskapsstyrelsen skall underrätta polischefen om förenämnda beslut och, om beslutet gäller rörelse där alkoholdrycker utskänkes, även alkoholbolaget.

34 §.

Utan hinder av stadgandena i detta kapitel må landskapsstyrelsen förlänga i 32 § nämnda öppethållningstider genom att bevilja förplägningsrörelse tillstånd att hålla öppet på natten, när detta med hänsyn till turisttrafiken eller av andra dylika skäl prövas av behovet påkallat. Bedriver rörelsen utskänkning av alkoholdrycker, skall i

saken alkoholbolagets utlåtande inhämtas. Landskapsstyrelsen må utfärda detaljerade bestämmelser och uppställa erforderliga villkor för serveringen.

35 §.

Förplägningsrörelse, som bedriver utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl, må mottaga nya gäster senast 45 minuter och andra förplägningsrörelser senast 30 minuter före rörelsens i denna lag stadgade stängningstid.

Har förplägningsrörelsens öppethållningstid förlängts, förlänges rätten att mottaga nya gäster i motsvarande mån, såframt icke den myndighet som besluter om förlängningen annorlunda bestämmer.

Förplägningsrörelse som bedriver utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl må icke upphöra med serveringen av mat, så länge utskänkningen av alkoholdrycker pågår. Angående utskänkning av mellanöl gäller dock vad därom är särskilt stadgat eller föreskrivet.

36 §.

I härbärgeringsrörelse må serveras mat och förfriskningar till där boende och deras gäster. Angående alkoholdrycker gäller likväl vad om dem är särskilt stadgat eller föreskrivet.

37 §.

Stadgandena i detta kapitel om öppethållningstid och mottagande av gäster gäller icke förplägningsrörelse på stationer för land-, vatten- och lufttrafik. Landskapsstyrelsen äger rätt att i tillståndsbeslut eller efter behov eljest meddela bestämmelser om sådan rörelsens öppethållningstider.

38 §.

Förplägningsrörelse må icke bedrivas i rum som samtidigt är bebott eller står i sådan förbindelse med bostads- eller annan lägenhet att sanitära olägenheter kan uppstå.

I utrymme, som står i förbindelse med handelsrörelse, må i denna lag avsedd förplägningsrörelse bedrivas, om detta icke medför sanitära olägenheter.

39 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelse bör ha ett tillräckligt antal utgångar. Förfo-

gar rörelsen över annan än första våningen i byggnad, bör åtminstone en såsom utgång anlitad trappa vara förlagd till ett avskilt trapphus. I byggnad, som icke är brandsäker eller brandhärdig, må för gäster eller personal avsedda rum icke förläggas högre upp än i andra våningen.

Utgång ur lokalen bör vara så bred, klar och fri från hinder, att i fall av eldsvåda eller annat sådant nödläge möjligheten för allmänheten att snabbt och störningsfritt avlägsna sig är tryggad.

40 §.

Angående anordnande av offentliga nöjestillställningar i härbärgerings- och förplägningsrörelse gäller vad därom är särskilt stadgat.

41 §.

Är det för upprätthållande av ordning eller för bevarande av rörelsens standard påkallat, äger idkare av härbärgerings- och förplägningsrörelse samt rörelsens personal rätt att vägra gäst tillträde och att förvägra honom mat och förfriskningar samt att vid behov avlägsna honom. Berusad person må icke ges tillträde till förplägningsrörelse.

Angående utskänkning av alkoholdrycker gäller vad därom är särskilt stadgat eller föreskrivet.

42 §.

I härbärgerings- och förplägningsrörelse må med polischefens tillstånd anordnas basarer, försäljningsutställningar och med dem jämförliga tillställningar. Tillstånd fordras dock icke för att i reklamsyfte utställa varor i affärslokalen.

43 §.

I härbärgeringsrörelse skall uppgift om pris och betjäningavgift för varje gästrum finnas synligt anbragt i rummet eller på annat sätt skriftligen bringas till gästs kännedom.

I förplägningsrörelse skall prislista över den mat och de drycker som serveras finnas framlagd. Av denna skall även betjäningavgiften framgå.

Härbärgerings- och förplägningsrörelses skall på begäran tillhandahålla räkning eller kvitto. I rörelser, som bedriver utskänkning av alkoholdrycker, skall dock alkoholbolagets bestämmelser iakttagas.

44 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelses namn, reklam, skylt eller annat dylikt kännetecken må icke innehålla något som kan ge en vilseledande bild av rörelsens art eller klass.

45 §.

I härbärgeringsrörelse skall föras bok eller kartotek över gästerna. För gäst som anländer till härbärgeringsrörelse skall genom hans egen eller inkvarterarens försorg ifyllas ett enligt av ministeriet för inrikesärendena fastställt formulär uppgjort resandekort, vilket, undertecknat av gästen, genom rörelsens försorg skall inlämnas till polischefen eller av honom förordnad funktionär dagen efter ankorstiden, såframt icke polischefen medger längre tid för inlämnandet.

Föreligger skäl att betvivla riktigheten av de uppgifter gäst lämnat om sin person, skall detta ofördröjligen meddelas polischefen.

Beträffande andra utläningar än danska, isländska, norska och svenska medborgare, skall avfärdsanmälan lämnas hos polischefen eller av honom förordnad funktionär dagen efter avfärden, såframt icke polischefen medger längre tid för inlämnandet. Ministeriet för inrikesärendena må meddela bestämmelser om på vilka orter och av vilka slags rörelser motsvarande avfärdsanmälan skall göras också om andra gäster.

Närmare bestämmelser om förande av resandebok eller kartotek som avses i 1 mom. och om de anteckningar som skall göras däri meddelas av landskapsstyrelsen.

7 kap.

Tillsyn

46 §.

Tillsynen över denna lags efterlevnad ankommer på landskapsstyrelsen, polischefen i vederbörande polisdistrikt samt brand- och hälsovårdsmyndigheterna.

47 §.

För härbärgerings- och förplägningsrörelse må polischefen på eget initiativ eller på ansökan av den som bedriver rörelsen förordna denne själv eller person i hans tjänst till ordningsman, i fråga om vilken i tillämpliga delar gäller vad om ordningsmän vid nöjestillställningar är stadgat.

48 §.

Över de näringstillstånd som beviljats med stöd av denna lag skall landskapsstyrelsen föra kartotek eller annat register, vari antecknas det namn under vilket rörelsen bedrivs, rörelsens art, klass, adress och ägare. I registret skall även införas uppgifter om rörelsens lokal och det tillåtna antalet gäster samt om rörelsens ansvariga föreståndare och deras ställföreträdare samt göras anteckningar om landskapsstyrelsens åtgärder i fråga om rörelsen. Om verkställda syner bör anteckning göras i registret.

Landskapsstyrelsen skall utan dröjsmål till vederbörande polischef översända uppgifter om alla anteckningar i registret, som hänför sig till de näringstillstånd vilka beviljats för bedrivande av hotell, motell, pensionat och gästhem, stugby samt restaurang. Likaså skall landskapsstyrelsen, om rörelsen bedriver eller ämnar bedriva utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl, tillstålla alkoholbolaget avskrifter av sina om rörelsen fattade beslut.

Polischefen skall enligt uppgifterna från landskapsstyrelsen föra kartotek eller annat register över rörelserna inom sitt distrikt.

49 §.

Har i rörelse yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning eller har rörelsens standard sjunkit, äger landskapsstyrelsen befogenhet att tilldela vederbörande varning, nedflytta rörelsen till lägre kategori eller klass, inskränka rörelsens öppethållningstider eller för viss tid stänga rörelsen eller den avdelning av rörelsen där missförhållanden yppat sig. Är missförhållandena av allvarlig art eller fortfar eller upprepas de trots ovan nämnda åtgärder, må landskapsstyrelsen helt och hållet stänga rörelsen eller avdelning därav och återkalla motsvarande näringstillstånd. Är rörelsen klubbrestaurang, skall landskapsstyrelsen efter omständigheterna pröva huruvida föreningens näringstillstånd skall återkallas för alltid eller för viss tid eller om återkallandet skall gälla endast tills föreståndarskapet för rörelsen överlåtits till en av landskapsstyrelsen godkänd ny restauratör. Innan landskapsstyrelsen skrider till ovan i detta moment avsedd åtgärd skall vederbörande höras.

Har den som bedriver i 8 § 4 mom. eller

14 § avsedd rörelse försummat att iakttaga de stadganden och bestämmelser som gäller rörelsen, eller har i rörelsen yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har polischefen rätt att tilldela vederbörande varning. Är missbruken och oordningen av allvarlig art eller fortfar eller upprepas de trots ovan nämnda åtgärder, må landskapsstyrelsen på framställning av polischefen, efter att ha hört näringsidkaren, förkorta rörelsens öppethållningstid eller stänga rörelsen för viss tid eller för alltid.

Landskapsstyrelsen må, innan den vidtager i 1 mom. avsedd åtgärd, förordna syne-nämnden att verkställa ny inspektion av rörelsen.

50 §.

Visar sig ansvarig föreståndare eller ställföreträdare för honom olämplig för sin syssla eller framgår det att vederbörande sköter sina åligganden endast skenbart, skall landskapsstyrelsen efter att ha hört vederbörande återkalla godkännandet.

Får polischefen kännedom om att ansvarig föreståndare eller ställföreträdare för honom blivit dömt till straff för brott, som kan göra honom olämplig för sysslan, skall polischefen anmäla saken hos landskapsstyrelsen.

51 §.

Landskapsstyrelsen skall om åtgärder som anges i 49 och 50 §§ och domstolsutslag som kommit till dess kännedom göra behörig anteckning i det i 48 § nämnda registret samt, om åtgärd drabbar rörelse som bedriver utskänkning av alkoholdrycker, anmäla saken till alkoholbolaget.

8 kap.

Straffstadganden

52 §.

Bedriver någon rörelse, som enligt denna lag får bedrivas endast med tillstånd utan att ha erhållit sådant, straffes han såsom i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) är stadgat.

Den som på annat sätt bryter mot stadgandena i denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd därav dömes till böter, såframt för brottet icke annorstädes är stadgat strängare straff.

9 kap.

Ändringssökande

53 §.

Över beslut, som med stöd av denna lag meddelats av polischef, må besvär anföras hos länsstyrelsen inom 30 dagar från delfåendet. Polischefens beslut skall oavsett besvären iakttagas, såframt ej länsstyrelsen annorlunda förordnar.

54 §.

Angående sökande av ändring i landskapsstyrelsens och länsstyrelsens beslut gäller vad därom är särskilt stadgat. I landskapsstyrelsens beslut, varigenom varning tilldelats, må ändring icke sökas. Landskapsstyrelsens och länsstyrelsens beslut går oavsett besvären i verkställighet, såframt icke landskapsstyrelsen eller länsstyrelsen annorlunda förordnar.

10 kap.

Särskilda stadganden

55 §.

Utöver vad i denna lag och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser är stadgat skall beträffande härbärgerings- och förplägningsrörelser iakttagas vad om upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt brandsäkerhet och hälsovård är särskilt stadgat och föreskrivet.

56 §.

På förplägningsrörelse som bedrivs helt eller delvis utomhus eller annorstädes än i

Mariehamn, den 28 maj 1971.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

en lokal, skall stadgandena i denna lag gälla i tillämpliga delar.

57 §.

Tillståndsbeslut eller styrkt avskrift därav samt denna lag och med stöd därav givna föreskrifter skall hållas tillgängliga i härbärgerings- och förplägningsrörelse.

58 §.

Medför iakttagandet av denna lag eller med stöd därav givna bestämmelser oskäliga kostnader eller avsevärd olägenhet vid näringens utövning, må landskapsstyrelsen i enskilda fall bevilja lättnader.

59 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

60 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1972 och genom densamma upphäves landskapslagen den 4 april 1963 om härbärgerings- och förplägningsrörelser (7/63) jämte däri senare företagna ändringar samt 36 § landskapslagen den 15 juli 1952 angående ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland (32/52).

Stadgandena i denna lag tillämpas på rörelse som bedrivs med stöd av redan beviljat näringstillstånd, dock så, att genom denna lag förutsatta byggnadstekniska ändringar må utföras ännu under år 1972.

Valter Nordas
vicetalman.

Nytryck den 18 juni 1990.
Nr 1, utgiven från tryckeriet den 24 januari 1972.
Mariehamn 1972. Ålands Tidnings-Tryckeri Ab